

Krásný nový den,

Jak se máte? Doufám, že jste v radosti, pohodě a zdraví :-))))

Chválím všechny, kdo se aktivně zapojujete do neobvyklého procesu získávání znalostí, svědomitě a pečlivě plníte zadanou práci. Jste úžasní a já si toho moc vážím.

Tento týden se seznámíme s další, tedy v pořadí druhou vládnoucí dynastií ve středověkých Čechách. S Lucemburky. :-)))

Na následujícím listu prezentace jsem vám vyhledala [odkazy na webové stránky](#), kde se můžete podívat na pěkné dokumenty s obrázky. Máte rádi dějiny udatného národa, jsou tam taky :-))

Na dalších stránkách máte výklad - to **červeně napsané je zároveň zápis do sešitu, to si prosím opište**

Ke konci prezentace máte **4 stránky s oran. cvičeními**. Ty si **doplňte a pošlete mi je** prosím na mail. (jak vám to technicky bude vyhovovat – vytisknout, vyplnit, poslat, nebo přepsat, vyfotit, poslat, zkopírovat.... nechám na vás. Na malou jedničku

Ráda bych též měla od vás zpětnou vazbu

andrea.jaresovazsblat@gmail.com

Přeju vám dny plné jarního sluníčka, síly a energie

Obrázky jak vypadal

https://obrazky.seznam.cz/?q=jan%20lucembursk%C3%BD&fulltext&mm=2&sourceid=fulltext&thru=hint#utm_content=ncobrazky&utm_term=jan%20lucembursk%C3%BD&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

Podrobnější psané informace:

<https://prezentaceareferaty.webnode.cz/jan-lucembursky/>

Videa - dějiny udatného národa
- bitva u Kresčaku
- dokument - pěkné

<https://www.youtube.com/watch?v=ETJYE4j0OLQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=MPZnuYUDC28>

<https://www.youtube.com/watch?v=FxBeFZcmHEk>

NÁSTUP LUCEMBURKU NA ČESKÝ TRUN

Červené písmo je zápis do sešitu

- r. 1306 vymírají Přemyslovci po meči
Poslední mužský potomek Václav III. byl zavržděn v Olomouci
(bylo mu 18 let, neměl děti)

- nastává otázka Kdo bude vládnout?

- zůstaly 3 ženy:

Eliška Rejčka - mladá vdova po Václavovi II., poté i vdova po Rudolfu Habsburském, který 1307 zemřel na úplavici při obléhání Horažďovic

Anna Přemyslovna - sestra Václava III.

Byla provdaná za Jindřicha Korutanského

Eliška Přemyslovna - sestra Václava III.

Co se stalo ?

- bezvládí v Čechách vzal do rukou **Jindřich Korutanský s Annou Přemyslovnou** a usídlili se na Pražském hradě

- **nevyhovoval šlechtě, zbabělý**, lidé ho neměli rádi (byl poměrně neschopný)
- situaci považovali jako dočasnou

- našlo se **řešení** - **provdat Elišku Přemyslovnu**

Z řady možných kandidátů ji **byl vybrán Jan Lucemburský**

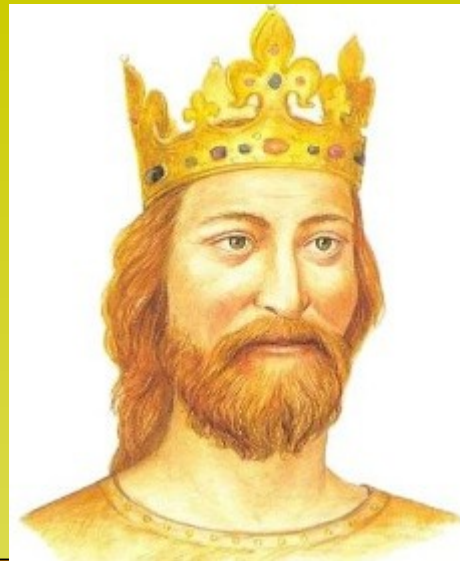
Důvody, proč byl vhodný :

- **syn římského císaře Jindřicha VII.**
- **Lucembursko bylo daleko, nehrozilo připojení Č**
- **byl příbuzný s francouz. králem**

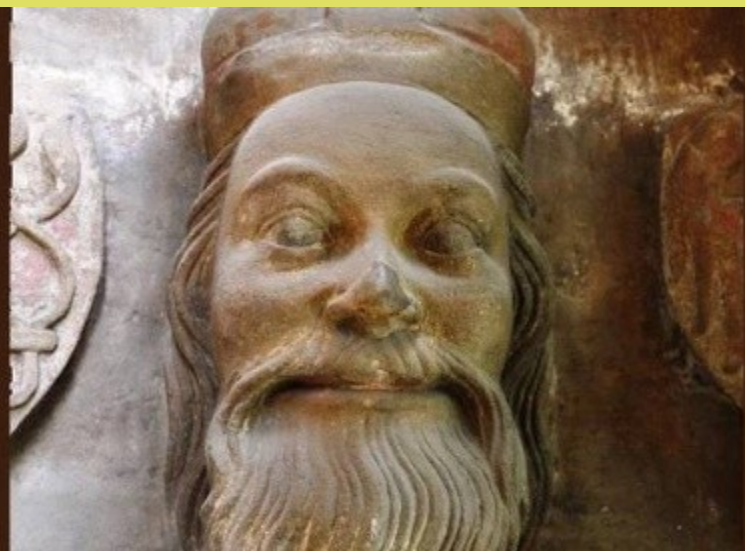

Obr. 3 Znak rodu Lucemburků.

3.

Jezdecký portrét
krále Jana Lucemburského

ELIŠKA PŘEMYSLOVNA

- hrdá na svůj původ
- ctižádostivá – chtěla vládnout stejně dobře jako její otec Václav II.
- nesnášela svoji nevlastní matku Elišku Rejčku, která byla jen o 6 let starší
- nikdy se nevyrovnala se smrtí matky Guty (v 5 letech) a s vraždou bratra Václava III.

Svatba Jan (14let) + Eliška (18 let)

- konala se 1.září **1310** ve Špýru v Německu = **Nástup Lucemburků na český trůn 1310**
- když novomanželé přijeli do Prahy, byly zavřené brány a švagr Jindřich Korutan. je odmítal vpustit do města
- za pomoci Eliščiných spojenců se vstup za brány podařil
- Jindřich s Annou museli opustit Prahu

1.

Jan Lucemburský

2.

Eliška Přemyslovna

Jan Lucemburský 1310- 1346 10.český král

- narodil se 1296, syn Jindřicha VII. a Markéty Brabantské

S Eliškou Přemyslovnou – 7 dětí (i Karla IV.)

Beatric 2 děti

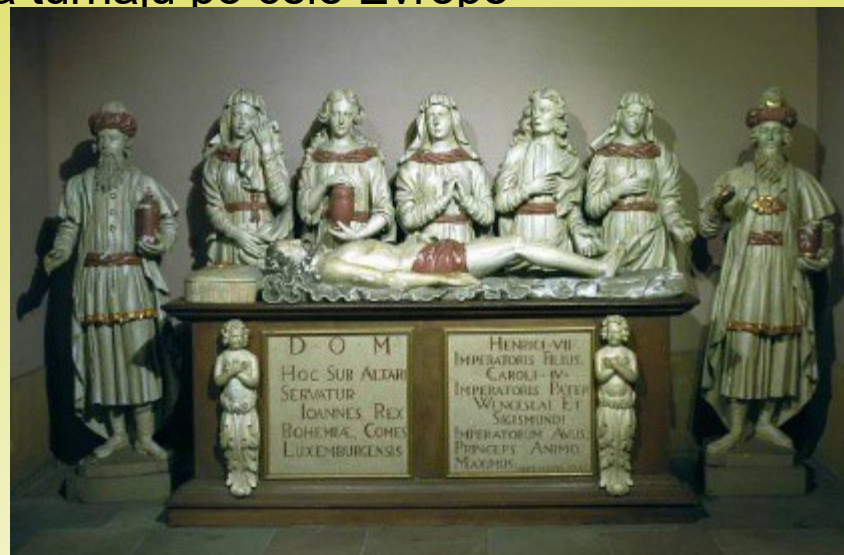
- přezdívky : **slepý král** - měl dědičnou oční chorobu, v posl. letech zcela oslepl

Král cizinec – většinu času trávil v zahraničí místo v Čechách

Rytíř Evropy – udatný válečník a bojovník

- účastnil se bojů a turnajů po celé Evropě

Pochován v Lucemburku

- po příjezdu do Prahy, 7. 2. 1311 se konala korunovace na českého krále a královnu
- brzy **po svatbě došlo k manželské krizi**
  - **Eliška zasahovala Janovi do vlády**, radila mu jak má vládnout dle jejího otce Václava II. (zem. 1305), Jan to nesnášel
    - Vznikly mezi nimi velké neshody, které se časem stupňovaly
  - **Jan** byl v té době oproti vyspělé Elišce nezralý
    - **neměl mnoho vladařských zkušeností**
    - **s Čechami se nikdy nesžil**, zdály se mu drsné oproti jemné Francii
    - **nesnášel, když mu šlechta chtěla zasahovat do vlády** (ve Francii byl zvyklý, že král je svrchovaný panovník)
- řešil to: **začal stále častěji utíkat z Čech**, zejména do záp. Evropy
  - dával přednost bojům a turnajům** - jako udatný rytíř byl za tyto vlastnosti **v Evropě obdivován a ceněn**, na rozdíl od Čech
- = získal přezdívku král cizinec
- do Čech se **vracel jen málo, většinou jen pro peníze** a pokud došly, v králov. Pokladně, zastavoval hrady šlechtě

-
- v Evropě reprezentoval Čechy jako vynikající diplomat
= rozšířil naše území o Chebsko, Lužici a část Slezska
  - v době své nepřítomnosti nechával za sebe vládnout bohatého a vlivného šlechtice Jindřicha z Lipé (proto se mu říkalo „nekorunovaný český král“) -
    - ten ovšem udržoval vztah s vdovou Eliškou Rejčkou, měli v Brně bohatý dvůr podobný královskému

Eliška Přemyslovna se s nimi nesnášela a podle toho se i česká šlechta rozdělila na dva tábory: - tzv. „válka královen“

kolem Elišky + jejích přívrženců	x	kolem Jindřicha z Lipé a Elišky Rejčky
		+ jeho přívrženců
= Eliška (za Přemyslovce)		= Jan Lucemb.

Janovi se rozpory v Čechách nelíbily, vrátil se z ciziny udělat pořádek.....

.... Eliška se proto se 3 dětmi (mezi nimi i 2-letý Václav) uchýlila na hrad Loket

- Jan vzbouřenou šlechtu potlačil, Elišku poslal na Mělník, odebral ji děti a poslal je s chůvou na hrad Křivoklát

- Mezi Janem a Eliškou nakrátko nastal manželský klid, narodily se ještě dvojčata – 2 dcery

V létě 1322 Jan zase odjel a od té doby se neviděli

Křivoklát

Loket

Jan odebírá děti Elišce

- střídavě žila buď na Mělníce, nebo u nejstarší dcery v Rakousku
  - časem se zhoršily její zdravotní problémy (tuberkulóza), žila na Vyšehradě, kde 28. září 1330 ve věku 39 let zemřela
  - Jan na její pohřeb nepřišel, pouze v Tridentu vykonal smuteční obřad
  - byla pochována na Zbraslavi, kde založil její otec klášter a kde i on pochován
  - 1334 se Jan podruhé oženil – s Beatrix Bourbonskou
  - v r. 1340 definitivně oslepl (dědičná oční choroba)
  - zavedeno dvojvládí . Vládne spolu se svým synem Karlem, kterému svěřil Čechy
- Zahraniční politika = král diplomat**
- pokoušel se vládnout z ohledem na říšskou politiku
  - r. 1346 se zúčastnil bojů v rámci stoleté války mezi Anglií a Francií (ang. Král Eduard III. Zaútočil na Francii, Jan a jeho syn Karel (IV.) šli F na pomoc - 26.8. 1346 - bitva u Kreščaku - Jan zabit , A bitvu vyhrála

Smrt Jana Lucemburského

- ✓ R. 1346 zahynul v bitvě u Kresčaku (na straně Francie ve stoleté válce).
- ✓ Slepý Jan Lucemburský bojoval na koni uvázaném mezi dvěma koňmi rytířů.
- ✓ Do boje se prý vrhl s výkřikem: „*Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal.*“
- ✓ Mrtvý Jan byl odnesen do stanu vítězného anglického prince, který si prý vzal na památku statečného rytíře z jeho přilby tři supí pera.

c)

- „Bez krále českého není boje žádného“
- „Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal“

Jan Lucemburský - Kresča

bitva u Kresčaku na dobové iluminaci

Katedrála sv. Víta

4.

- ✓ R. 1344 bylo pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství.
- ✓ Při této příležitosti byl položen základní kámen nové Svato-vítské katedrály.

Katedrála sv. Víta

4.

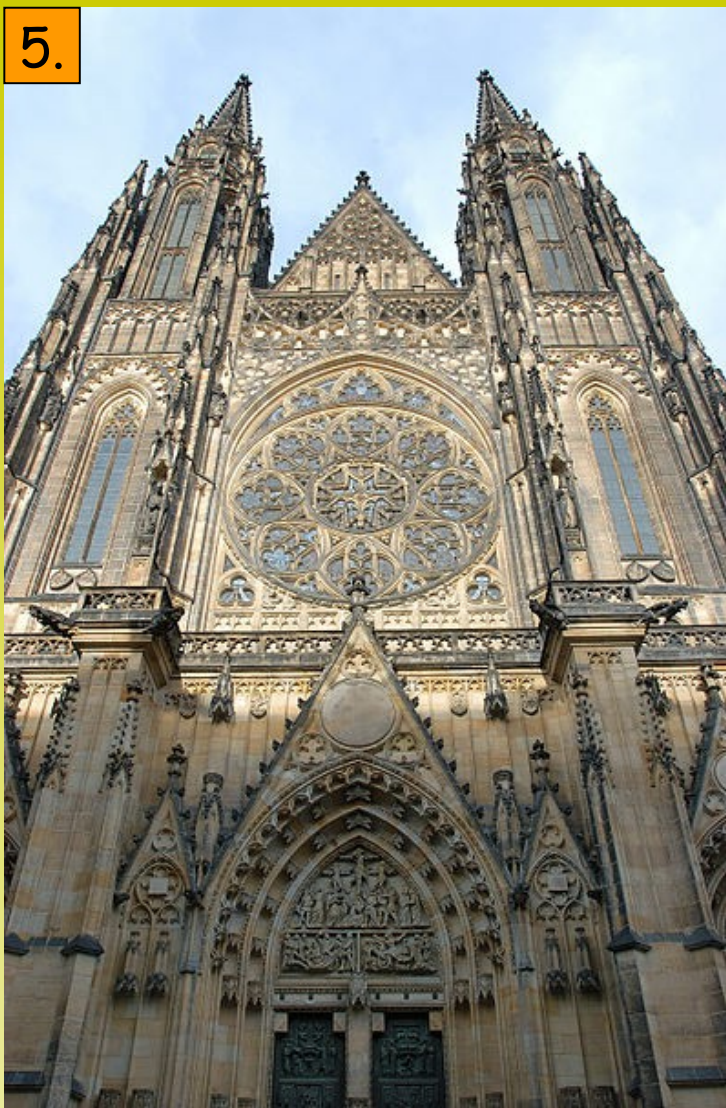
- ✓ R. 1344 bylo pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství.
- ✓ Při této příležitosti byl položen základní kámen nové Svato-vítské katedrály.

Katedrála sv. Víta

- ✓ Byla založena Janem Lucemburským, jeho synem Karlem a arcibiskupem Arnoštem z Pardubic na místě dřívější románské baziliky.
- ✓ Vzorem byly gotické francouzské katedrály.
- ✓ Stavbu vedl francouzský architekt Matyáš z Arrasu, po jeho smrti německý stavitel Petr Parléř.
- ✓ Do dnešní podoby byl chrám dostavěn až ve 20. století.

5.

Hlavní průčelí s rozetou

6.

Interiér katedrály

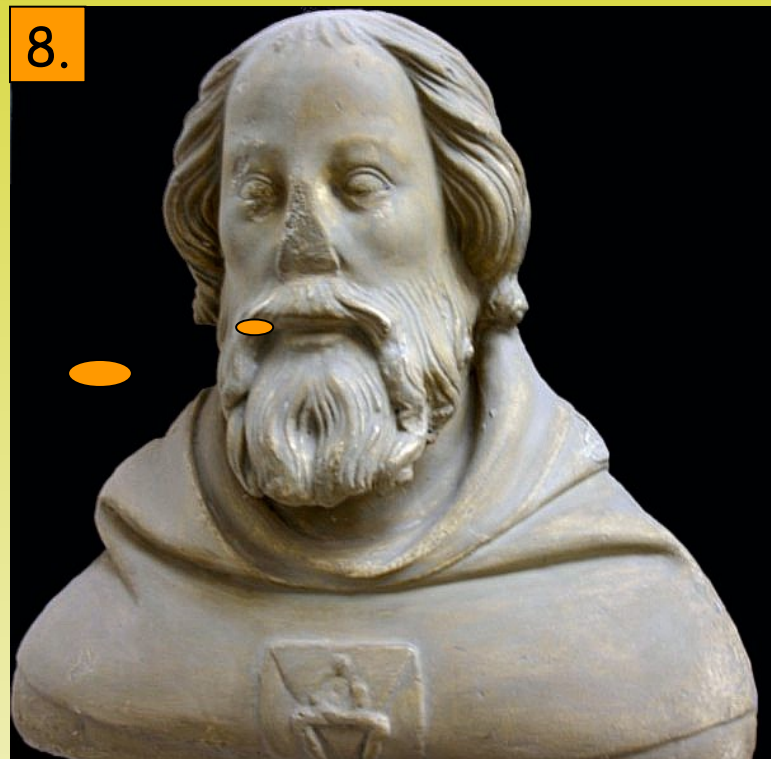

7.

Jsem Petr
Parlér

Jsem
Matyáš z
Arrasu

8.

Jindřich VII. Lucemburský
Markéta Brabantská

JAN LUCEMBURSKÝ
Eliška Přemyslovna

KAREL IV. 1. Blanka z Valois
2. Anna Falcká
3. Anna Svídnická
4. Alžběta Pomořanská

VÁCLAV IV.
Johanna Bavorská
Žofie Bavorská

ZIKMUND LUCEMBURSKÝ
Marie Uherská
Barbora Cellská

Dcera Alžběta
Albrecht Habsburský

LADISLAV POHROBEK

Lucemburkové
na českém trůně

Jan Lucemburský

- ✓ Jeho otec je Jindřich VII. Lucemburský (císař Svaté říše římské).
- ✓ Ve 14 letech se ženil s 18ti letou Eliškou Přemyslovnou, dcerou Václava II.
- ✓ Ve světě byl uznávaný bojovník a diplomat x v českém království přezdíván „*Král cizinec.*“
- ✓ Rozšířil český stát o Chebsko, Horní Lužici a část Slezska.
- ✓ R. 1333 udělil synovi Karlovi titul markrabě moravský.

Zajímavosti z jeho života

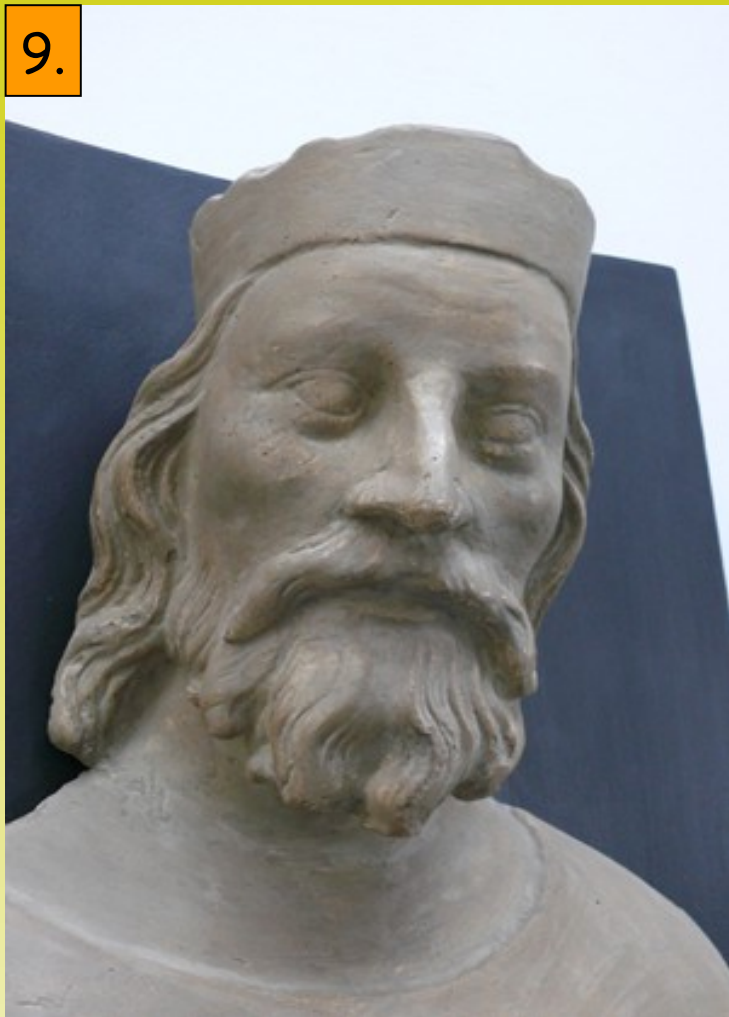
- ✓ S manželkou Eliškou si příliš nerozuměl, Eliška snila o slávě Českého království, Jan se o domácí záležitosti nezajímal.
- ✓ Šlechta získávala větší moc - např. Jindřich z Lipé, který žil s vdovou po Václavu II. Eliškou Rejčkou.
- ✓ Elišku věznil na hradě Mělník, odebral jí děti, prvorozený syn Václav (Karel IV.) byl odvezen v 7 letech ke dvoru francouzského krále.
- ✓ Byl to udatný rytíř, válečník, říkalo se, že „bez krále českého, není boje žádného.“

Doplň chybějící slova do textu, tak získáš zápis do sešitu:

Po vymření Přemyslovců nastoupili na český trůn r. 1310 _____. S dcerou Václava II. _____ se oženil _____, který rozšířil český stát o Ch____, L_____ a část S_____. Ve světě byl uznávaný bojovník a diplomat, v Čechách byl přezdíván jako _____. Jan Lucemburský se dostal do sporů se šlechtou, významným mužem této doby byl _____. Jan Lucemburský zemřel r. _____ v bitvě u _____, ve _____ válce mezi _____ a _____.

9.

Jeho nástupcem se
stal _____. Za vlády
Jana Lucemburského
začala stavba
katedrály _____.
Stavbu vedl _____
architekt Matyáš z
Arrasu, po jeho smrti
německý stavitel _____.

Odpověz správně na otázky:

1. Za koho se Eliška Přemyslovna provdala?
2. Vymez vládu jejího manžela.
3. Kdo byl otec Elišky Přemyslovny?
4. Jakou přezdívku získal Jan Lucemburský a proč?
5. O jaká území rozšířil Jan Lucemburský České království?
6. O co se zasloužil během svého života?
7. Kdy a kde zemřel Jan Lucemburský?
8. Kdo vládl po jeho smrti?

Kdo byl kdo aneb vytvoř krátký medailonek

Jan Lucemburský

Eliška Přemyslovna

Karel IV.

Petr Parléř

Jindřich z Lipé